

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 472/2013-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. júla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť E. A., t. č. vo väzbe, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. K., JUDr. K. a spol., K., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. M. K., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 28/2013 a jeho uznesením z 26. apríla 2013, ako aj postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 34/2013 a jeho uznesením z 29. apríla 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. A. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. júna 2013 doručená sťažnosť E. A., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. K., JUDr. K. a spol., K., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta

JUDr. M. K., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 28/2013 a jeho uznesením z 26. apríla 2013 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“), ako aj postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 34/2013 a jeho uznesením z 29. apríla 2013 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ a ďalší spoluobvinení sú väzobne trestne stíhaní za skutok kvalifikovaný ako trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 a 2 písm. c), h) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, pričom vo väzbe sú z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. V predmetnej trestnej veci bola podaná 16. apríla 2013 obžaloba.

Okresný súd na neverejnom zasadnutí konanom 26. apríla 2013 napadnutým uznesením zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu a zároveň neprijal ako náhradu väzby písomný sľub a ani túto nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka. Okresný súd taktiež rozhodol o tom, že sťažovateľ sa ponecháva vo väzbe z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.

Sťažovateľ proti napadnutému uzneseniu okresného súdu zahlásil ihneď po jeho vyhlásení sťažnosť, ktorú odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu písomným podaním doručeným okresnému súdu 30. apríla 2013. Podanie bolo doručené do podateľne okresného súdu osobne.

Uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tos 34/2013 z 29. apríla 2013 bola sťažnosť sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu okresného súdu zamietnutá.

Sťažovateľ namieta, že postupom krajského súdu, ktorý o jeho sťažnosti rozhodol 29. apríla 2013 bez toho, aby mal k dispozícii odôvodnenie sťažnosti proti napadnutému

uzneseniu okresného súdu, došlo k neprípustnému zásahu do ním označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru. Sťažovateľ tvrdí, že v dôsledku toho, že krajský súd o jeho sťažnosti rozhodol už 29. apríla 2013, mu „*nebola poskytnutá reálna možnosť na uplatnenie práva podania sťažnosti*“, keďže „*sťažnosť bolo v danom prípade možné podať do 23.59 hod. dňa 29. 04. 2013*“.

Vo vzťahu k postupu okresného súdu sťažovateľ namieta, že mu do „*dnešného dňa nebolo... ani jeho obhajcovi doručené uznesenie Okresného súdu Košice I, zo dňa 26. 04. 2013. Obhajoba obdržala iba zápisnicu z neverejného zasadnutia. Napriek tejto skutočnosti, sťažovateľ zahlásil sťažnosť proti uzneseniu Okresného súdu Košice I a túto bezodkladne aj písomne odôvodnil, a to dňa 30. 04. 2013...*“.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„*Okresný súd Košice I svojim postupom a uznesením sp. zn. 3 T 28/2013 zo dňa 26. 04. 2013 a Krajský súd v Košiciach postupom a uznesením sp. zn. 4 Tos 34/2013 zo dňa 29. 04. 2013 porušili základné právo E. A. na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základné právo na osobnú slobodu zaručené v čl. 17 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na obhajobu zaručené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 3 písm. b), c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.*

Uznesenie Okresného súdu Košice I, 3 T 28/2013 zo dňa 26. 04. 2013 a uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4 Tos 34/2013 zo dňa 29. 04. 2013 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

E. A. priznáva finančné zadostučinenie vo výške 1.000,- Eur, ktoré sú Okresný súd Košiciach I a Krajský súd v Košiciach povinní spoločne a nerozdielne mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

E. A. priznáva náhradu trov konania, ktoré sú Okresný súd Košiciach I a Krajský súd v Košiciach povinní spoločne a nerozdielne mu zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny

rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 28/2013 a jeho uznesením z 26. apríla 2013, ako aj postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 34/2013 a jeho uznesením z 29. apríla 2013.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby.

Podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má právo obhajovať sa osobne alebo s pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú.

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 28/2013 a jeho uznesením z 26. apríla 2013, ako aj postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 34/2013 a jeho uznesením z 29. apríla 2013

Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. III. ÚS 135/04), ako aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci De Wilde et. al. v. Belgicko z 18. júna 1971, séria A, č. 12, § 76) poukazuje na to, že čl. 17 ústavy, ako aj čl. 5 dohovoru obsahujú nielen základné hmotné, ale aj procesné atribúty práva na osobnú slobodu, t. j. vrátane práva na spravodlivé súdne konanie pri jej pozbavení, a preto na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe sú aplikovateľné tieto špeciálne ustanovenia o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenia obsiahnuté v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z uvedeného vyplýva, že princípy práva na spravodlivé súdne konanie pri rozhodovaní o väzbe sú súčasťou čl. 17 ústavy (prípadne článku 5 dohovoru), ktorý je v tomto zmysle vo vzťahu špeciality voči ustanoveniam čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré sa vzťahujú len na konanie vo veci samej, a teda na rozhodovanie o väzobných veciach nie sú aplikovateľné.

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní konštatuje, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, a postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 28/2013 a jeho uznesením z 26. apríla 2013 a ani postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 34/2013 a jeho uznesením z 29. apríla 2013 neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 28/2013 a jeho uznesením z 26. apríla 2013

Napadnutým uznesením okresný súd zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu a zároveň neprijal ako náhradu väzby písomný sľub a ani túto nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka a tiež rozhodol o tom, že sa sťažovateľ ponecháva vo väzbe, keďže dôvody väzby naďalej trvajú.

Sťažovateľ vo vzťahu k postupu okresnému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 28/2013 namieta, že mu (ani jeho obhajcovi) dosiaľ nedoručil písomné vyhotovenie uznesenia z 26. apríla 2013. Zároveň sťažovateľ uviedol, že „*Obhajoba obdržala iba zápisnicu z neverejného zasadnutia.*“.

Súčasťou príloh sťažnosti je aj zápisnica z neverejného zasadnutia okresného súdu konaného 26. apríla 2013. Z tejto zápisnice je zrejmé, že jej súčasťou je aj kompletne znenie vyhláseného napadnutého uznesenia vrátane jeho odôvodnenia. Okresný súd totiž ihneď po vyhlásení svojho uznesenia ho aj do zápisnice odôvodnil, pričom odpis zápisnice bol obhajcovi sťažovateľa odovzdaný priamo na neverejnom zasadnutí 26. apríla 2013. Sťažovateľ teda disponoval kompletným znením odôvodnenia namietaného uznesenia

okresného súdu a na tomto základe mohol uplatniť svoje procesné práva, predovšetkým právo podať proti napadnutému uzneseniu sťažnosť (čo aj urobil).

Za uvedených okolností skutočnosť, že okresný súd nedoručil sťažovateľovi písomné vyhotovenie svojho uznesenia z 26. apríla 2013, síce možno vyhodnotiť ako formálne pochybenie v postupe okresného súdu, ale toto pochybenie z materiálneho hľadiska nemohlo sťažovateľovi spôsobiť žiadnu ujmu na jeho právach garantovaných čl. 17 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že vo svojej judikatúre štandardne uplatňuje zásadu priority materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti, resp. ochrane základných práv a slobôd (pozri napr. IV. ÚS 99/2010, IV. ÚS 196/2011, PL. ÚS 100/2011, III. ÚS 342/2011 atď.).

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní konštatoval, že medzi obsahom námietky sťažovateľa proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 28/2013 a obsahom základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto aj túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

3. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 34/2013 a jeho uznesením z 29. apríla 2013

Z napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že krajský súd sťažnosť sťažovateľa zahlásenú ihneď po vyhlásení napadnutého uznesenia okresného súdu z 26. apríla 2013 do zápisnice o neverejnom zasadnutí, zamietol. Rovnako z obsahu napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že sťažovateľ svoju sťažnosť zahlásenú do zápisnice 26. apríla 2013 do času rozhodovania krajského súdu bližšie písomne neodôvodnil.

Kľúčová námietka sťažovateľa smerujúca proti postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 34/2013 je založená na tom, že krajský súd rozhodoval o jeho sťažnosti už 29. apríla 2013, teda ani nie tri dni od vyhlásenia sťažnosťou napadnutého uznesenia okresného súdu o ďalšom trvaní jeho väzby, bez toho, aby poznal sťažnostné námietky sťažovateľa, ktoré sťažovateľ doručil okresnému súdu 30. apríla 2013, čo spôsobilo, že mu *„nebola poskytnutá reálna možnosť na uplatnenie práva podania sťažnosti“*.

Uplatňujúc aj pri posudzovaní tejto časti sťažnosti materiálny prístup k ochrane základných práv a slobôd, sa ústavný súd oboznámil s obsahom písomného odôvodnenia sťažnosti sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, ktoré bolo okresnému súdu doručené 30. apríla 2013. Z obsahu tohto odôvodnenia vyplýva, že sťažovateľ v ňom namieta tieto skutočnosti:

a) nehodnovernosť svedka N. P., ktorá nebola objektivizovaná žiadnymi ďalšími dôkazmi, a ktorý je tzv. „kajúčnikom“, pričom na túto skutočnosť je nevyhnutné prihliadať pri hodnotení jeho výpovede,

b) absencia dôkazu, ktorý by preukazoval obsah rozhovoru medzi ním a svedkom N. P.,

c) nedôvodnosť jeho trestného stíhania, keďže v konaní nebol produkovaný jediný dôkaz o tom, že skutok, z ktorého je obvinený, spáchal,

d) nepreukázanie obavy z jeho úteku, čo má za následok nedôvodnosť jeho väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.

Zo zápisnice z neverejného zasadnutia okresného súdu konaného 26. apríla 2013 vyplýva, že sťažovateľ po porade so svojim obhajcom uviedol:

«V prvom rade trvám na svojej žiadosti o prepustenie z väzby podanej v marci 2013. Z dôvodu uvádzam, že podľa ustanovenia súdnej praxe keď je dôvod väzby útekový a po 4 mesiacoch sa nepredloží žiaden iný dôvod by sa mal obvinený z väzby prepustiť. Zároveň uvádzam, že po čase celého vyšetrovania prípadu nebol produkovaný jediný dôkaz o mojej vine ako objednávateľovi z vraždy B. jediné tvrdenie N. P., že som sa mu bál 20. 04. 2011 v L. priznať z mojej účasti na B. vražde. Toto jeho tvrdenie však bolo vyvrátené mojím

trestným oznámením na neho, kde sme zistili, že P. 8 dní pred týmto našim rozhovorom začal spolupracovať s úradom boja proti organizovanej kriminalite a je to pre mňa nepochopiteľné prečo ma okamžite po tomto rozhovore neudal políciu, mal na to viac príležitostí, napr. aj o tri mesiace neskôr keď priamo vypovedal v kauze B. a čo je zarážajúce ani o rok neskôr v júli 2012 priamo pri výpovedi pre pánom Š., ktorý je vedúci osobitného určenia na generálnej prokuratúre. P. ma ani nespomenul, že sa so mnou o kauze B. vôbec bavil. Prvýkrát jeho priznanie alebo údajné priznanie spomenul až 17. 10. 2012 aj to 4 hodiny po mojom zadržaní. Výhovorky P. z jeho výpovede z 20. 03. 2013, že náš rozhovor z L. bol spojení neskôr pri nejakých ďalších úkonoch je nezmysel, pretože ja svoju výpoveď sa pripravoval takmer 1,5 roka. Na jednej strane opísal podrobne vraždu z pred 12 rokov, na druhej strane si nepamätal náš rozhovor z L. z pred roka. Jeho výpoveď v mojom priznaní slúžila iba na to, aby pracovníci Úboku pri absencii dôkazov proti mojej osobe si urobili akúsi „barvičku“, aby ma vôbec vzali do väzby. Opakujem, som ochotný podrobiť sa výsluchu na detektore lži ako som to povedal pred 6 mesiacmi.»

V rámci záverečných návrhov obhajca obvinených JUDr. J. S. na neverejnom zasadnutí okresného súdu konanom 26. apríla 2013 uviedol:

«Vážený senát, predsedníčka senátu, tento prípad je samotný výnimočný a myslím si, že tu netreba hovoriť ani o nejakých výnimočných výnimkách. Celé trestné stíhanie obidvoch obžalovaných je založené na výpovedi jedného svedka, jedného jediného svedka kajúcného svedka by som povedal doslova N. P. Musím povedať, že tento svedok bol vo svojom doterajšom živote nespočetne krát vypočúvaný v iných trestných veciach a bol niekoľko krát psychologicky vyšetrený a boli urobené niekoľko znalecké posudky v odbore psychológia a psychiatria a s poľutovaním musím konštatovať že ani v jednej veci kde bol vypočúvaný sa mu nikdy nič neverilo. Aj znalecké posudky, ktoré boli vykonané boli jednoznačne negatívne pokiaľ s týka jeho osoby a vieryhodnosti jeho výpovedí. Teraz sa stal zázrak. Tento človek hovorí všetko pravdu a také sú aj závery znaleckého posudku. Možno, že dôvody väzby v čase keď bol prvýkrát vzatí do väzby boli, vzhľadom na počiatocnosť trestného konania aj obhajoba bolo toho názoru, že takéto prípady sa riešia väzobne, ale položme si otázku, čo prinieslo dokazovanie, ktoré bolo vykonané v prípravnom konaní na obdobie viac ako pol roka. Jednoducho nič a spochybnilo dôvodnosť trestného stíhania

u oboch obžalovaných. Je konečne na čase, aby sa aj súdy začali zaoberať tzv. kajúcnymi svedkami spoluobžalovanými alebo spolupáchateľmi, ktorí za usvedčujúce výpovede dostávajú nedôvodné amnestie“ od orgánov v prípravnom konaní tz. od vyšetrovateľa a od prokuratúry, neviem kto takéto práva dal informátorovi. Pretože svedkovia N. P. a ďalší, ktorých nebudem menovať, lebo v tejto veci nevystupujú sú zločinci, ktorí spáchali tak závažnú trestnú činnosť, že nič im nemôže pomôcť len táto spolupráca, ktorej sme svedkami v tejto trestnej veci. Mňa osobne ako advokáta, ako právnika a ako občana tejto republiky strašne mrzí, keď si prečítam obžalobu takú akú podal prokurátor v tejto trestnej veci. Poviem to priamo, v živote som sa nestretol s takouto obžalobou, kde prokurátor zakladá trestnú činnosť na nejakej pravdepodobnosti, to je čosi nehorázne. Presvedčil ma to tom prokurátor, že vôbec nevie ako chodí návšteva vo väzniciach, musím to povedať na plné hrdlo, aby bol každý v obraze ako prebiehali návštevy vo väzniciach keď bola spáchaná vražda B. Obžalovaný E. A. bol vo vyšetrovacej väzbe a okrem iného mal dôvody väzby podľa § 67 ods. 1 písm. b). vo väznici v tom čase vôbec neboli telefóny len sa prekrikoval cez sklá, kde sú diery, bol by som rád a myslím si, že prokurátor to bude vedieť na HP že by len čo i len teoreticky bolo možné, keď obžalovaný cez toto sklo za prítomnosti dvoch príslušníkov za ním ktorí boli tam prítomný z dôvody väzby podľa b mal prekričať na plné hrdlo svojmu bratovi aby zabezpečil obžalobu tak ako je napísaná v obžalobe. Pretože toto je najpravdepodobnejší dôvod podľa obžaloby a iné dôkazy neexistujú. Mám taký dojem, že prokurátor sa nad touto otázkou ani nezamysleli. My hovoríme o dôvodnosti trestného stíhania. Na základe jednej výpovedi absolútne nelogickej a nenormálnej by som povedal. Určite berieme túto výpoveď za vieryhodnú a zamyslime nad tým, kde sa mal obž. A. mal priznať P., že mal mať podiel na tejto vražde. Z hľadiska dokazovania je to veľmi závažná a významná okolnosť, ktorú sa nikto nezaoberal mám na mysli prípadné konanie. Vo väznici v L., kde je namontovaná „hláska“, to slovo znamená, že tá miestnosť je odpočúvaná a je tam aj kamera, nech sa páči, nech predložia dôkaz, že existuje nejaký záznam, nejaký filmový záber alebo ako to nazvať a keď dačo také existuje, súhlasíme s tým všetkým čo tu je napísané. Na záver dôvody väzby vážená predsedkyňa, vážený súd, jediný argument, jediný dôvod neexistuje, že by títo dvaja obžalovaný A. a F. akýmkoľvek spôsobom čo i len najmenším náznakom dali najavo, že chcú kdesi ujsť alebo sa skrývať alebo nejakým spôsobom zmariť priebeh tohto konania, pretože mali na to dosť času a dosť priestoru.

Jednoducho výnimočnosť tohto prípadu spočíva v absolútnej nezákonnosti. Len pre ilustráciu chcem uviesť, že je akási móda v našom trestnom práve objasňovať trestnú činnosť na základe výpovede takýchto kajúcnikov. Je to len otázka času, kedy musia naše súdy urobiť totálny poriadok, ja už teraz pani sudkyňa vám nadiktujem štyri rozhodnutia európskeho súdneho zboru v ktorých sa jednoznačne hovorí, že postih týchto svedkov spoluobžalovaných, spoluobvinených nesmie byť nevymeraný skutkom, ktorých sa dopustili. Lenže my u nás už nehovoríme o neprimeranosti, lebo mi týmto ľuďom dávame totálnu amnestiu, oni nedostanú nijaké tresty, keď tu budem menovať veci, ktorých teraz zastupujeme tu nejde len o P., ktorý sa záchranu od doživotného trestu, tu ide aj o svedka P. T., ktorý spáchal jeden z najzávažnejších trestov, ktorí strieľal na decko a na ženu, a žije a je vonku, ďalší svedok Č., chodí si po slobode, tak isto spáchal najzávažnejšie trestné činy a sa smeje z toho. Robí z toho šou. Odsúdený je jeden a ďalších 5 – 6 vrahov chodia po slobode. Keď tomu niekto hovorí zákonnosť aspoň ja sa od toho totálne dištancujem, lebo toto je hanba. Ešte vám nadiktujem súdne rozhodnutie: Atanasov, verzus Bulharsko z 3. 3. 2009, č. 20.309/02, Kornelis verzus Holandsko 25. 5. 2004 č. 994/03, Lorse verzus Holandsko z 27. 01. 2004 č. 44.484/98 a Verhoem verzus Holandsko z 27. 01. 2004 č. 54.445/00. Rozhodnutie nechám na zvážení súdu.»

Na citované vystúpenie obhajcu JUDr. J. S. nadviazal sťažovateľ, keď uviedol: «K téme, ktorý hovoril môj obhajca JUDr. S. len dodávam, že hlavný argument, o ktorom sa tento prípad točí je osoba B. Zatiaľ tu nikto nepoukázal na to, že B. už pred svojou smrťou vypovedal na súde v Prešove asi 4 mesiace pred svojim zmiznutím, vypovedal na návrh prokuratúry a poškodenú prokuratúrou a aj nami bol absolútne vylúčený ako svedok tohto prípadu zhodenia Z. z mosta a aj ako podozrivý. Je to totálne nelogické po jeho výpovedi o pol roka z neho len urobili svedka takým naivným spôsobom, že sa pošle dajaký naivný list o jeho účasti na tomto čine. Keďže P. uvádza viackrát, že B. mal byť vybratý ako vhodný svedok k tomu dodávam, že B. bol ten najhorší možný svedok, ktorý by sa mohol objaviť v kauze Z. Zároveň uvádzam, že osoba môjho komplica V. D. v celom tomto konaní nebola vôbec vypočutá, pričom keď vychádzame zo zásady Qui bono v koho prospech by sa patrilo už len zo slušnosti tohto D. vypočúť, pretože tak ako mala „pomôcť“ list B. mne, tak mal

pomôcť aj D. Argumenty obžaloby v tomto smere sú absolútne smiešne a nelogické. To je všetko.»

V rámci záverečných návrhov na neverejnom zasadnutí okresného súdu konanom 26. apríla 2013 vystúpil aj ďalší obhajca sťažovateľa JUDr. M. K., ktorý uviedol:

„Vážený senát, v plnom rozsahu trváme na podanej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu zo dňa 28. 03. 2013 a na margo tu už prehlásením vyjadrením chcem veľmi stručne poukázať na to, že dôvody väzby u môjho mandanta reálne neexistujú. V súvislosti s materiálnou podmienkou väzby tj. S existenciou dôvodnej obavy z naplnenia dôvodu útekovej väzby si dovoľujem uviesť niekoľkých zásadných skutočností. Existenciou dôvodnej obavy vyplývajúcej z konania obvineného sa majú na mysli také skutočnosti, ktoré reálne odôvodňujú takúto obavu. V danom prípade pri vzatí do väzby môjho mandanta existovali úradné záznamy, ktoré hovorili o tom, že tento sa nezdržiaval na adrese trvalého bydliska, nemá iné stále bydlisko na území Slovenskej republiky a v poslednom období sa zdržiaval na neznámej adrese v Maďarskej republike. Obhajoba len bezprostredne na to reagovala oznámením, že klient sa zdržiaval sporadicky na adrese... v... a zdržiaval sa tam v byte svojho otca, ktorý bol nadobudnutý kúpou v predchádzajúcom období. Na základe toho sudca pre prípravné konanie správne konštatoval, že dôvod útekovej väzby reálne neexistoval a prepusti môjho mandanta z vyšetrovacej väzby. Z judikatúry najvyššieho súdu vyplýva že konkrétne skutočnosti a to zákonné podmienky odôvodňujúce väzby obvineného musia byť preukázané jednak pri vzatí obvineného do väzby, resp. musia pretrvávať aj počas celej väzby. Podľa názoru obhajoby v prípade obvineného E. A. takéto dôvody reálne neexistovali a ani neexistujú. Z týchto dôvodov preto žiadam, aby bol prepustený z vyšetrovacej väzby na slobodu. Ďakujem.“

Na účely objektívneho posúdenia sťažnosti si ústavný súd zabezpečil žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu z 28. marca 2013 a po preskúmaní jej obsahu v konfrontácii s citovanými vystúpeniami sťažovateľa a jeho obhajcov na neverejnom zasadnutí okresného súdu konanom 26. apríla 2013 a obsahom písomného odôvodnenia sťažnosti sťažovateľa z 30. apríla 2013 smerujúcej proti napadnutému uzneseniu okresného súdu z 26. apríla 2013 konštatoval, že ich obsah je v zásade identický, t. j. obsah

argumentácie sťažovateľa a jeho obhajcov spochybňujúcej ďalšie trvanie jeho väzby predloženej v konaní pred okresným súdom a v konaní o jeho sťažnosti pred krajským súdom bol v podstate rovnaký a smeroval k spochybneniu splnenia materiálnych podmienok väzby sťažovateľa.

Z uvedeného vyplýva, že aj keď krajský súd pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu okresného súdu nemal k dispozícii jej písomné odôvodnenie, ktoré bolo okresnému súdu doručené až 30. apríla 2013, mal pri svojom rozhodovaní k dispozícii všetky argumenty, ktoré v ňom boli (následne) uvedené, keďže súčasťou spisu okresného súdu bola jednak žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu z 28. marca 2013, ako aj zápisnica z neverejného zasadnutia okresného súdu konaného 26. apríla 2013, t. j. musel sa vysporiadať so všetkými argumentmi, ktoré boli následne premietnuté do písomného odôvodnenia jeho sťažnosti doručenej 30. apríla 2013. Toto zistenie je pre ústavný súd kľúčové z hľadiska uplatňovania materiálneho prístupu k ochrane základných práv a slobôd a posudzovania tejto časti sťažnosti sťažovateľa.

Ústavný súd považoval za potrebné poukázať aj na relevantnú časť odôvodnenia uznesenia okresného súdu sp. zn. 3 T 28/2013 z 26. apríla 2013, v ktorom sa okrem iného uvádza:

„... Na základe vyššie uvedených skutočností, po dôslednom preskúmaní spisového materiálu v predmetnej trestnej veci dospel okresný súd k záveru, že u obvinených E. A. a Š. F. naďalej pretrvávajú dôvody väzby uvedené v § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. Obvinení E. A. je naďalej dôvodne podozriví pre trestný čin vraždy podľa § 10 ods. 1 písm. b), § 219 ods. 1, ods. 2 písm. c), h) Tr. zákona a obv. Š. F. v bode 1 obžaloby z trestného činu vraždy podľa § 9 ods. 2, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. zákona a v bode 2 obžaloby z trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zákona, pričom táto dôvodnosť podozrenia vyplýva priamo z výpovede chráneného svedka, ktorého výpoveď bola objektivizovaná pri previerkach jeho výpovedi a následných prehliadkach pozemkov, obhliadkach miest nálezov telesných pozostatkov ľudských tiel, pričom znaleckým skúmaním odvetvie kriminalistickej biológie a genetickej analýzy sa preukázalo, že predmetné pozostatky patrili nebohým J. B. a I. S. Nepriamo dôvodnosť podozrenia vyplýva z výpovede

svedkov M. Č., Z. B., P. T. a J. P. (vo vzťahu k usmrteniu J. B.). O dôvodnosti trestného stíhania obvineného Š. F. nasvedčujú najmä K. K. a J. H., nakoľko vypovedali o bezprostrednom stretnutí menovaného s I. S. v krátkej časovej súvislosti pred jeho nezvestnosťou.

V predmetnej trestnej veci sa žiada tiež poukázať na vo veci zabezpečené listinné dôkazy, list adresovaný J. B. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, znalecké posudky (z odvetvia ručného písma, z odvetvia psychológie) a doličný predmet – kovové putá.

Podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por., obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

a) ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest.

Podľa § 80 ods. 1 písm. b), c) Tr. por., ak je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) alebo c), môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie ponechať obvineného na slobode alebo prepustiť ho na slobodu, ak

b) obvinený dá písomný sľub, že povedie riadny život, najmä že sa nedopustí trestnej činnosti a že splní povinnosti a dodrží obmedzenia ktoré sa mu uložia, a súd alebo v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie považuje sľub vzhľadom na osobu obvineného a na povahu prejednávaného prípadu za dostatočný a prijme ho, alebo

c) s ohľadom na osobu obvineného a povahu prejednávaného prípadu možno účel väzby dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným.

Podľa § 80 ods. 2, tretia veta Tr. poriadku, ak je obvinený stíhaný pre obzvlášť závažný zločin, je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 2 písm. a) – c) alebo e), alebo obvinený bol vzatý do väzby podľa ods. 3 alebo podľa § 81 ods. 4, možno záruku alebo sľub prijať alebo uložiť dohľad len ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu.

Hrozba vysokým trestom zakladá existenciu väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. poriadku len vtedy, ak je vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu odôvodnený

predpoklad, že obvinenému hrozí uloženie trestu odňatia slobody vo výške najmenej 8 rokov.

Na oboch obvinených na podklade doposiaľ zhromaždených dôkazov bola podaná obžaloba pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. zákona (E. A.), podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. h), c) Tr. zákona (Š. F.), za ktorý hrozí uloženie trestu odňatia slobody vo výmere 12–15 rokov, resp. uloženie výnimočného trestu (trest odňatia slobody vo výmere 15-25 rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie) čo podľa § 11 ods. 3 Tr. zákona, zákona č. 300/2005 Tr. zák. je treba považovať za obzvlášť závažný zločin.

Podозrenie zo spáchania (už v súčasnosti žalovaných) skutkov tak ako je to vyššie uvedené pretrváva v nezmenenej podobe a zodpovedá štádiu trestného konania, v ktorom bola na oboch obvinených podaná obžaloba.

Vykonané dokazovanie a na jeho základe prechod do fázy súdneho konania po podaní obžaloby neznamena uznanie viny, ale umožnenie súdu rozhodnúť o nej, ak podozrenie vedúce ku vzneseniu obvinenia nebolo rozptýlené v prípravnom konaní.

Pokiaľ ide o väzobné dôvody u obvinených E. A., Š. F. bola konštatovaná obava z úteku, resp. z vyhýbania sa trestnému konaniu (§ 71 ods. 1 písm. a) Tr. por.) právoplatným rozhodnutím o ich vzatí do väzby.

Čo sa týka dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. tieto ostávajú nezmenené tým, že obom obvineným v prípade uznania viny hrozia vysoké tresty 12 – 15 rokov alebo výnimočný trest odňatia slobody, pričom u obvineného E. A. ďalšou skutočnosťou, ktorá odôvodňuje dôvod útekovej väzby je to, že na adrese trvalého bydliska... v... sa nezdržiava, nemá stále bydlisko na území Slovenskej republiky a po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, resp. čase predchádzajúcom jeho zadržaniu sa zdržiaval na neznámej adrese v meste N. v Maďarskej republike (č. l. 923 vyšetrovacieho spisu). Pokiaľ uvádzal skutočnosti, že sa nachádza na adrese..., N. táto skutočnosť nebola orgánom činným v trestnom konaní, resp. súdu známa do času jeho vzatia do väzby, resp. ani v čase jeho vzatia do väzby, nakoľko túto skutočnosť neuviedol ani pred sudcom pre prípravné konanie, ale len v rámci odôvodnenia sťažnosti proti uzneseniu 0 Tp 90/2012 zo dňa 19. 10. 2012.

Keďže konanie vstupuje do svojej vyššej fázy po podaní obžaloby s kvalifikáciou zodpovedajúcej kategórii obzvlášť závažný zločin, obava z úteku, resp. vyhýbania sa

trestnému stíhaniu nemá ako pominúť (naopak v súvislosti s priblížením sa možnému trestu v prípade odsúdenia sa stáva reálnejšou).

Pokiaľ ide o otázku náhrady väzby zákonom ustanovenou a obvineným navrhnutými zárukami tu platí opätovne to isté ako v prípade rozhodovania vo veci 7 Tpo 3/2013 zo dňa 17. 01. 2013. Ustanovenie § 80 ods. 2 Tr. poriadku sa viaže pri stíhaní pre obzvlášť závažný zločin s možnosťou nahradiť väzbu spôsobmi uvedenými v ods. 1 tohto ustanovenia na podmienku mimoriadnych okolností prípadu. Takéto okolnosti v prejednávanvej veci prítomné nie sú. Nemôžu to byť ani 12 ročný trest, ktorý vykonal v inej trestnej veci a ani výpoveď P., ktorá je motivovaná tým, aby sa vyhol odsúdeniu v iných závažných kauzách, ktoré sa vedú proti jeho osobe na inom súde.

Vzhľadom na osobu obvineného E. A., v minulosti opakovane odsúdený za násilnú trestnú činnosť a s poukazom na plánovanosť, organizovanosť a sofistickovanosť spáchania trestného činu, ktorý sa kladie za vinu, t. j. charakter trestnej činnosti súd konštatuje neexistenciu výnimočných okolností prípadu. Preto ponúknutým návrhom na náhradu väzby nevyhovel, keďže na to neexistujú zákonné podmienky.“

V relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu sa okrem iného uvádza:

„... Konkrétne skutočnosti, o ktoré prvostupňový súd oprel svoje rozhodnutie výstižne a obsažným spôsobom rozviedol v napadnutom uznesení (uznesenie okresného súdu z 26. apríla 2013, pozn.).

Krajský súd má taktiež za to, že doteraz vykonané dokazovanie v predmetnej trestnej veci nevyvrátilo podozrenie zo spáchania stíhanej trestnej činnosti obvineným, a teda toto naďalej pretrváva v miere dostatočnej na jeho väzobné stíhanie, pri súčasnej existencii dôvodov útekovej väzby.

... Za skutočnosti preukazujúce dôvodnosť obavy, že v prípade prepustenia na slobodu by obvinený E. A. mohol ujsť alebo sa skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu, a teda zakladajúce dôvod väzby podľa vyššie citovaného ustanovenia zákona, okresný súd správne vyhodnotil tú skutočnosť, že obvinený E. A. na adrese trvalého bydliska sa nezdržiava, nemá stále bydlisko na území Slovenskej republiky, v čase predchádzajúcom jeho zadržaniu sa zdržiaval na neznámej adrese v meste N. v Maďarskej republike. Navyše,

obvinenému E. A. v prípade uznania viny hrozí vysoký trest 12 – 15 rokov, prípadne výnimočný trest odňatia slobody.“

Vychádzajúc z dosiaľ uvedeného, ústavný súd v prvom rade konštatuje, že aj po zohľadnení požiadavky rozhodovať o väzobných veciach prednostne a urýchlene sa krajský súd dopustil procesného pochybenia, keď rozhodoval o sťažnosti sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu okresného súdu skôr, ako sťažovateľovi, resp. jeho obhajcom uplynula lehota na predloženie písomného odôvodnenia sťažnosti. Toto pochybenie krajského súdu ale v konečnom dôsledku nemohlo mať z materiálneho hľadiska za následok neprípustný zásah do ústavou garantovaných práv sťažovateľa, keďže v písomnom odôvodnení tejto sťažnosti nebola obsiahnutá žiadna skutočnosť, ktorá nebola krajskému súdu známa z obsahu príslušného spisu a ktorá by mohla prípadne založiť relevantné dôvody na iné rozhodnutie o jeho sťažnosti, t. j. uvedené procesné pochybenie krajského súdu v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci nemalo (nenadobudlo) ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávnu intenzitu (porovnaj k tomu napr. rozhodnutia vo veciach vedených pod sp. zn. IV. ÚS 362/09 a sp. zn. IV. ÚS 62/08).

Z hľadiska materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti je pre ústavný súd rozhodujúce zistenie, že okresný súd a následne krajský súd sa v napadnutých uzneseniach ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom vysporiadali s kľúčovou argumentáciou sťažovateľa smerujúcou k spochybneniu ďalšieho trvania jeho väzby, keďže (ako vyplýva z citovaného) dostatočne popísali i vyhodnotili zistené skutočnosti nasvedčujúce tomu, že skutok, pre ktorý bolo proti sťažovateľovi začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu a existuje dôvodné podozrenie založené na konkrétnych okolnostiach, že tento skutok spáchal sťažovateľ, ako aj skutočnosti zakladajúce dôvody na ďalšie trvanie jeho väzby.

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol aj túto časť sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júla 2013